

LIBRIS

We know
books

Gabriela Crețu
Urăsc „realismul” politic

Coperta: Vlad Ciobanu
Ilustrațiile: Dan-Silviu Turculeț

**Editura Lumen este acreditată CNC SIS
sub nr 003
www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com**

GABRIELA CREȚU

URĂSC

„REALISMUL” POLITIC

Publicistică

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CREȚU, GABRIELA

Urăsc "realismul" politic / Gabriela Crețu. - Iași :
Lumen, 2009

ISBN 978-973-166-121-6

32

**LUMEN
Iași, 2009**

Gabriela Crețu, n. 16.01.1965, este doctor în Filosofie - Epistemologie și filosofia științei; a urmat studii de filosofie și istorie la Universitatea Al. I. Cuza din Iași; se autodescrie drept un intelectual de stânga.

A mai publicat: *Discursul lui Foucault*, Editura Cronica, Iași, 2004. Este coautoare la volumele *Relaciones entre America Latina y Europa: balance y perspectivas*, Ediciones Universidad Salamanca, 2008 și *Uși deschise pentru femei în politica românească*, Editura RG Publishing, București, 2007; a colaborat la volumul *La clause de l'européenne la plus favorisée*, Editions des Femmes, Paris, 2008 și la cartea Dorinei Guțu, *New Media*, Editura Tritonic, 2007. Este autoare a numeroase studii și articole pe teme de feminism, filosofia științei, filosofie politică, apărute în diferite publicații, clasice și electronice, precum și editorialista de marți la *Cronica Română*. În politica românească, a fost prima care și-a creat un blog – www.gabrielacretu.ro - unde continuă să scrie aproape zilnic despre politică și societate.

Din ianuarie 2007 este deputată în Parlamentul European - membră a *Comisiilor pentru Piață internă și protecția consumatorului, Drepturile femeii și egalitate de gen, Ocuparea forței de muncă și probleme sociale* și vicepreședintă a *Delegației PE pentru țările Comunității Andine*. Parcursul său politic mai include, fără a se limita la acestea, calitatea de membră-observatoare în Parlamentul European (2005 – 2006) și deputată în Parlamentul României (2004 – 2007) – *Comisia pentru cultură, artă și mijloace de comunicare în masă*.

CUPRINS:

<i>Cine se teme de adevăr?.....</i>	7
<i>Secolul 21. România feudală.....</i>	13
<i>Curcubeul apare după ploaie.....</i>	17
<i>Țara lui „1 din 3”.....</i>	22
<i>Ferestruița de tras cu ochiul.....</i>	29
<i>Imagini în oglinda de bălci.....</i>	33
<i>Italia - România, la egalitate.....</i>	39
<i>Moralști în lumea fără morală.....</i>	44
<i>Lección de dez-manipulare.....</i>	49
<i>Inegalități profunde și zgomot de lighean.....</i>	55
<i>La locul șaptei.....</i>	59
<i>Pentru ce ne-ați ales.....</i>	63
<i>Păpușă Barbie sau absentă.....</i>	69
<i>Spectacol cu bani, muncă inutilă.....</i>	75
<i>Toți ne grabim spre bătrânețe.....</i>	81
<i>Și mușii vorbesc uneori.....</i>	85
<i>Cu arme și fără principii.....</i>	89

<i>Urăsc realismul politic!</i>	93
<i>Secvențe europene</i>	99
<i>Fără răvase și fără plăcintă...</i>	103
<i>Ultima știre: parlamentele fac legi!</i>	107
<i>Fundamentalisti ai pieței, treziți-vă!</i>	111
<i>Cum am prins democrația liberală cu ocaua mică</i>	115
<i>Săracii miliardari și tăcerile vinovate</i>	119
<i>Păstrați profiturile, socializați pierderile!</i>	123
<i>Cicara vopsită nu se cheamă porumbel!</i>	127
<i>Un nou Bretton Woods! Imposibil</i>	131
<i>Europene și românești</i>	135
<i>Ne integrează realitatea!</i>	139
<i>Inversați întrebarea!</i>	143
<i>Despre câți, câte, ce și cum</i>	147
<i>Amintiri cu cravată roșie</i>	151
<i>Deșteaptă-te, române!</i>	155
<i>O nedumerire. Sau revoltă?!</i>	157
<i>Nod la batistă, pentru uituci</i>	159
<i>Dreptul de a spune nu</i>	161
<i>De la Bruxelles, pe Dâmbovița</i>	163

Cine se teme de adevăr?!

O nouă-veche pioșenie în fața „opinie publice” a atins politicienii, de la Dreapta la Stânga. Observați, vă rog, ghilimelele. Nu vorbesc de respect pentru voința cetățenilor - persoane care își exercită drepturile și exprimă opiniile în cunoștință de cauză - ci de încercarea de a lua culoarea mediului înconjurător...

Este vorba de soluția miraculoasă pentru ca, în sfârșit, instituțiile să funcționeze și credibilitatea noastră să fie salvată - votul „uninominal”. Acesta este un fel de eufemism folosit pentru a desemna sistemul electoral bazat pe votul majoritar.

În general, nimeni nu crede iar cei care cred nu știu despre ce vorbesc; câțiva cred... altceva. Toți, sau aproape toți, își exprimă însă susținerea, acceptând implicit că - „Da! Acum suntem ireponsabili, dar, când vom fi aleși uninominal, vom

deveni atât de interesați de binele public că nici nu ne vom mai recunoaște uitându-ne în oglindă.”

Mint din lipsă de curaj sau pentru că se simt cu musca pe căciulă?! Nu știu. Mie însă nu-mi este frică să afirm că votul „uninomial” este un vot profund nedemocratic iar urmările nu sunt nici pe departe cele pe care și le închipuie cei iluzionați de noua speranță.

Să facem scurta recapitulare a schimbărilor față de situația actuală:

1. Guvernul care va organiza alegerile pe noul sistem va diviza artificial, dar nu la întâmplare, actualele județe într-un număr de circumscripții egal cu numărul de senatori și, respectiv „(altă divizare) cu numărul de deputați. „Granițele” vor fi cu grijă desenate pentru a constitui cât mai multe circumscripții în care să se poată obține majoritatea de către cel care organizează...

2. Cetățeanul va afla imediat (sau nu) că trebuie să aleagă un primar și un consilier în comuna X, un consilier în județul Y, un senator în circumscripția senatorială Z, un deputat în circumscripția deputațională W și unul în circumscripția europeană - bine că s-a terminat alfabetul! - deși de 40 de ani locuiește tot la Oșești. Fericit că are un singur Președinte și o singură țară, își va înhăma caii la căruță ca să-și plimbe necazurile de la un reprezentant la altul...

3. Partidele politice vor ierarhiza urgent circumscripțiile în sigure, posibile și pierdute din

start. Cei care de obicei aleg locul pe listă vor alege circumscripțiile sigure; acolo unde, de exemplu, partidul are majoritatea primărilor. Cei care culeg, vor merge să se bată cu contracandidații din greu. Ceilalți, fără susținere, vor rămâne cu onoarea de a fi fost desemnați. Dacă sunt cu adevărat buni, după 3-4 cicluri electorale, deja obosiți, chiar s-ar putea să fie și aleși; bineînțeles, dacă partidele îi mai nominalizează...

4. Se vor inventa motive pentru ca procesul de democratizare a partidelor, aflat abia la început, să fie stopat. Angajamentul autentic față de valori și obiective, precum și calitățile politice personale vor fi umbrite de două cerințe - vizibilitate și bani. Nu maneliștii sunt pericolul; nu sunt destui, iar cetățenii știu în general să facă diferența între cine poate și cine nu să-i reprezinte, indiferent de meserie... Trăim însă în țara în care un deputat care a absentat la mai mult de 90% dintre ședințele parlamentului și a luat cuvântul de 5 ori în 2 ani a fost nominalizat de către mass media „cel mai bun parlamentar”...

5. Femeile vor fi primele victime; cei mai tineri, de asemenea. Și mai mulți candidați ai Stângii vor fi oameni cu interese de dreapta. Cei de Dreapta la fel...

6. Pot candida și independenți; și acum pot. Societatea civilă va deveni politică și va împinge în față, poate, câțiva candidați. Vor fi, în cel mai bun caz, niște voci singulare care se vor alipi unui grup

politic dacă vor avea un proiect de dus la îndeplinire...

7. Vin alegerile; se votează. Principiul este relativ simplu - câștigătorul ia totul. Dacă ar fi doi candidați, la un scor de 51% pentru reprezentantul partidului A și 49% pentru B, A câștigă locul. Ne putem imagina, la limită, că un asemenea rezultat se repetă în toate circumscripțiile. Partidul A câștigă cu 51% din voturi toate locurile din parlament. Bineînțeles că este o exagerare! Dar este o situație întâlnită la acest tip de vot ca să obții cu 30% din voturile cetățenilor 60% din locurile parlamentului. Votul pentru A nu mai este egal cu cel pentru B și asta este neconstituțional!

8. Partidele mai mici își pierd grupurile parlamentare și dispar; poți să ai 20-25% din voturi pe țară și să nu ai reprezentanți în parlament; minoritățile nu mai obțin locuri decât dacă sunt foarte concentrate în câteva circumscripții. Nici majoritarii nu mai obțin locuri unde trăiesc minoritarii.

9. Parlamentarii tind să aibă aceeași culoare politică cu primarii și consiliile din circumscripțiile lor și viceversa. Funcția de control parlamentar asupra instituțiilor slăbește. Se poate produce o „teritorializare” a partidelor. Nu mai avem partide de dreapta și de stânga (putere și opoziție) ci zone albe și zone roșii... Se tinde spre sistem bipartid.

10. Cetățeanul care a votat cu B devine și mai turmentat după vot pentru că nu mai știe cine-l reprezintă (programul lui A nu îi reflectă interesele) și

nici cui să adreseze o petiție pentru că el este arondat unei circumscripții care are un singur reprezentant (pe A). Cel mai aproape reprezentant din partidul lui este la 300 de kilometri, dacă e norocos. Cum trasarea granițelor între colegii este artificială și cel mai adesea ele nu au o localitate de reședință, îi va fi dificil să-și găsească reprezentantul chiar și atunci când îl are...

11. Aceiași parlamentari de azi sau alții ca noi, doar cu modificările descrise mai sus, ajung în parlament, cu aceleași deprinderi dar cu o legitimitate nouă în care vor crede ei înșiși. Disciplina în aplicarea unui program politic poate să scadă... Sporul de calitate este extrem de discutabil. Cele mai multe și directe nemulțumiri pe care le au cetățenii se îndreaptă spre administrațiile locale; primarii sunt aleși prin vot „uninominal” dintotdeauna. A presupune o superioritate a calităților individuale este, bineînțeles, mai mult decât discutabil.

12. Vom organiza alegeri parțiale des pentru că la noi sunt dese situațiile în care parlamentarii renunță la mandat pentru că devin incompatibili, găsesc altceva mai bun de făcut sau sunt... muritori. Vom învăța astfel exercițiul democratic.

13. Cât despre obligatoria legătură cu cetățeanul și interesele sale vă relatez o întâmplare adevărată dar cu tentă anecdotică...

Suntem în Marea Britanie, unde sistemul electoral folosit pentru alegerea parlamentului național este „uninominal”. Imediat după alegeri, la gară, autoritățile locale se prezintă pentru a întâmpina

pe deputatul proaspăt ales, venit să-și viziteze pentru prima dată circumscripția. Era, se vede, un preferat al conducerii partidului său și, drept urmare, fusese repartizat într-un loc sigur... După salutarile și felicitările de rigoare prefectul îl întreabă cu politețe:

- *Domnule, nu vă supărați, veți obișnui să vizitați circumscripția în aceeași perioadă a anului ca și predecesorul dumneavoastră?!*

Există totuși cineva care chiar vrea în acest moment vot „uninominal” și el știe despre ce e vorba. Oare de ce ?!

Post Scriptum

Am luat în mod deliberat pentru exemplificare cel mai simplu model de „uninominal” – votul majoritar cu un singur tur de scrutin; din motive... pedagogice.

Este o simplificare pe care o recunosc. Indiferent însă de varianta care va fi preferată, politica românească va funcționa, în linii mari și în detaliu, după cum am descris mai sus. Adică nici într-un caz mai bine...

www.gabrielacretu.ro, februarie 2007

Secolul 21. România feudală

Prima zi

Armata și biserica, primele în topul încrederii. Votul „uninominal”, așteptat ca pe salvarea de la inacțiune. Laicitatea, întâmpinată cu „piei drace!”. Conducătorul, întâmpinat cu pâine și sare; la orice nivel ierarhic!

Simțul critic adormit de tot, demult, iremediabil! Unii spun că alții sunt deasupra societății prin legea divină. Alții sunt deasupra legii prin voințele reunite, ale lor și ale celor ce acceptă, circa 75%...

Știința este îndoielnică, religia în afara oricărei îndoieli, deși se mai discută... Eu mă simt în feudalism! Dar nu numai pentru că mă aflu la 10 kilometri de Tanacu...

Întrucât temele din dezbaterea publică contemporane cu alții, de prin alte părți, nu sunt contemporane și cu noi, propun ca în posturile

viitoare să mă inspir din Evul Mediu. Primele discuții la care v-aș putea provoca ar suna astfel: „Câți îngeri încap pe vârful unui ac?!” sau, ca să nu părăsesc total feminismul care mă caracterizează, „Credeti că femeia are suflet?”

Ziua următoare

Criticii mei prietenoși m-au acuzat că în postul anterior aș fi amestecat puțin lucrurile și m-aș fi îndepărtat de esența temei – care ar fi fost obscurantismul - din motive de stil partizane sau... „opozante”; îmi apreciază însă curajul de a spune lucruri despre care, în general, se tace. Acesta era de la început proiectul meu politic, nu-i așa?!

Din motive amicale și de rigoare intelectuală însă, țin să precizez că tema era caracterul anacronic al discursului public în societatea românească.

Acest discurs împiedică dialogul cu restul lumii. Cei care ar fi putut să ne înțeleagă au murit demult sau, oricum, nu o duc prea bine...

În interior, dialogul devine imposibil atât timp cât „noi nu vrem să auzim răspunsul; noi vrem să uităm întrebarea”, așa cum adevărat spunea odată Max Frisch.

Enumerările mele aveau coerență internă și sugerau o schiță de portret a „feudalismului” politic contemporan. Nu-și propuneau să treacă în derizoriu vreo epocă istorică, precum Evul Mediu!

Pentru a evita noi neînțelegeri, voi încerca traducerea „metaforelor” utilizate:

- **armata** = preferința pentru a da și a primi ordine, rigiditate, ierarhie, înăbușirea individualității

- **biserica** = preferința pentru supunere, iraționalism, plus cele de mai sus

- **societate de status** = unii trebuie scutiți, prin poziția lor, de obligațiile pe care ceilalți, de rând, le au; în cazul nostru, clericii de a răspunde de comportamente reprobabile precum poliția politică

- **conducătorul** = omul providențial, de la care se așteaptă salvarea și care poate fi și așteptat cu nerăbdare și ce se mai găsește... Pentru că reprezintă binele - că doar e providențial! - nu poate fi judecat; poate fi doar aclamat până este înlocuit de următorul, care nici el nu poate fi judecat, ci doar aclamat...

- **votul uninominal** = sistem de selectare a oamenilor providențiali locali, care ne vor face plăcuți celui central și vor aduce bani de care va beneficia, poate, și comunitatea noastră...

Aud un murmur care-mi spune că nu mă credeți! Acceptați, în general ceea ce spun dar cu o excepție: să nu amestec „votul uninominal” în acest ghiveci. Este un vis prea frumos.

Vi-l recomand atunci pe Daniel Barbu*, ca să-l compromitem. Votul uninominal este perfect la locul lui în imagine; este „feudal”. Nu este un portret à la Picasso sau Dali, chiar dacă societatea ni se pare uneori cam descompusă sau de-a binelea suprarealistă. Are proporțiile perfecte, ca la clasici; ca la Dürer...